

Udskriftsdato: 25. december 2025

BEK nr 426 af 02/05/2025 (Gældende)

Bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2023

Ministerium: Ministeriet for Grøn Trepert

Journalnummer: Ministeriet for Grøn Trepert,
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, j.nr. 24-
22333-000003

Bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2023

I medfør af § 2, stk. 1, 2, 3 og 4, § 4, § 5, § 13 og § 19, stk. 1 og 2, i lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for tilskud til Naturstyrelsens og kommuners forundersøgelse af og etablering af vand- og klimaprojekter med følgende indsatser:

- 1) Kvælstofvådområder til fjernelse af kvælstof.
- 2) Lavbundsprojekter til reduktion af drivhusgasudledning og til forbedring af natur.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Delopland: Geografisk kystvandopland, som fremgår af vandområdeplaner 2021-2027 og det tilhørende kortgrundlag.
- 2) Forventet effekt: Den kollektive indsats for henholdsvis vådområder og CAP-lavbund, der fremgår af bilag 1 til vandområdeplaner 2021-2027.
- 3) Forventet yderligere indsats: Den forventede yderligere indsats, der fremgår af bilag 1 til vandområdeplaner 2021-2027.
- 4) IMK: Internet Markkort.
- 5) Kvælstofindsatsbehov: Det kvælstofindsatsbehov, der fremgår af bilag 1 til vandområdeplaner 2021-2027, jf. kort.lbst.dk/563 "Kystvandoplande, 2023".
- 6) Projektområde: Område indtegnet i IMK i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud.
- 7) Styrelsen: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Kapitel 2

Ansøgning

Projekttyper

§ 3. Der kan under indsatserne kvælstofvådområder eller lavbundsprojekter gives tilsagn om tilskud til følgende projekttyper:

- 1) Forundersøgelse af kvælstofvådområdeprojekter.
- 2) Etablering af kvælstofvådområdeprojekter.
- 3) Forundersøgelse af lavbundsprojekter.
- 4) Etablering af lavbundsprojekter.

Oplysning om lodsejerkompensation

§ 4. Ansøger skal samtidig med ansøgning om etablering af et projekt, jf. § 3, nr. 2 og 4, oplyse om reservation af en økonomisk ramme til lodsejerkompensation i form af:

- 1) Køb af projektjord i henhold til lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven).
- 2) Jordfordeling i henhold til lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven).
- 3) Arealkompensation efter afslutning af anlægsarbejdet til lodsejere, der vælger at beholde jorden og indgår projektaftale herom.

Stk. 2. Ansøgers oplysninger om den økonomiske ramme til lodsejerkompensation berigtiges, hvis det vurderes, at den angivne økonomiske ramme ikke er tilstrækkelig til at gennemføre projektet.

Ansøgningsfrister

§ 5. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse eller etablering af et kvælstofvådområdeprojekt, jf. § 3, nr. 1 og 2, kan indgives i perioden 22. september 2023 til og med 22. november 2023.

Stk. 2. Ansøgning om tilsagn til forundersøgelse eller etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 3 og 4, kan indgives i perioden 22. september 2023 til og med 22. november 2023.

Ansøgning om forundersøgelser

§ 6. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse af et kvælstofvådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 1 og 3, skal indeholde følgende:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, information om berørte lodsejere, udgiftsposter og samlet budget.
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.

Stk. 2. Der kan dispenseres fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 3, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge ét tilbud skal fremgå af ansøgningen.

Ansøgning om etableringer

§ 7. Ansøgning om tilsagn om etablering af et kvælstofvådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 2 og 4, skal vedlægges:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, information om berørte lodsejere, anlægsopgaver, udgifts- og budgetposter inkl. lodsejerkompensation og samlet budget.
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) En teknisk forundersøgelse, som indeholder:
 - a) Projektbeskrivelse.
 - b) Oplysninger om projektets beliggenhed og afgrænsning.
 - c) Kort over eksisterende og fremtidige afvandingsforhold, oplande og det samlede projektområde.
 - d) Oplysninger om projektområdets tilstand på ansøgningstidspunktet, herunder om jordbundsforhold, hydrologi, afvandingsforhold og arealanvendelse.
 - e) En beregning af projektets effekt i forhold til kvælstof, fosfor eller CO₂-ækvivalenter, jf. §§ 11 og 12.
 - f) En beskrivelse af nødvendige anlægsarbejder og afværgeforanstaltninger i forbindelse med projektets etablering samt et forventet budget for disse.
 - g) En beskrivelse af projektets konsekvenser, herunder for vandstands- og afvandingsforhold samt arealanvendelse.
 - h) Oversigt over, hvilke tilladelser og dispensationer etableringen af projektet kræver, og en vurdering af muligheden for at opnå de myndighedstilladelser og dispensationer, der er nødvendige for etablering af projektet.
 - i) Udtalelse fra det ansvarlige arkæologiske museum.
- 4) En ejendomsmæssig forundersøgelse indeholdende:
 - a) Et kort, der angiver projektområdets ejerforhold og ejendommenes beliggenhed.
 - b) Ejendommenes driftsform.
 - c) En liste, der viser projektområdets arealanvendelse på markniveau med hektarangivelse i forhold til det relevante referenceår.
 - d) Projektets lodsejertilslutning.

- e) Lodsejernes ønsker om enten at sælge projektjorden eller om arealbaseret tilskud til våd- eller lavbundsområdet.
 - f) Lodsejernes ønsker om erstatningsjord.
 - g) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker for salg af projektjord.
 - h) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker om tilskud til fastholdelse af våd- eller lavbundsområdet.
 - i) Afklaring af behovet for jordfordeling i projektet begrundet i lodsejernes ønsker om kompensations.
 - j) Budget for jordfordelingen.
 - k) Afklaring af projektgrænserne, hvor projektgrænsen skal afspejle lodsejernes fremtidige udnyttelse af områderne, herunder lodsejernes fremtidige arrondering af arealet.
- 5) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., hvis disse foreligger på ansøgningstidspunktet, jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.
- Stk. 2.* Der kan dispenseres fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 5, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge ét tilbud skal fremgå af ansøgningen.
- Stk. 3.* Der kan dispenseres fra kravet om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 1, nr. 4, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet.

Kapitel 3

Prioritering af projekter

Prioritering af kvælstofvådområdeprojekter

§ 8. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af kvælstofvådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof, jf. § 3, nr. 1. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet ved etablering af projektet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 2. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 3. Hvis flere projekter om forundersøgelse eller etablering af kvælstofvådområder har samme omkostningseffektivitet, prioriteres disse indenfor de enkelte puljer efter størrelsen af kvælstofreduktionen, således at projektet med størst reduktionspotentiale prioriteres højest.

Stk. 4. Et eller flere projekter om etablering af kvælstofvådområder må ikke overstige rammerne for den forventede effekt i et delopland, jf. bilag 1. Hvis der i samme ansøgningsrunde indkommer ansøgninger om etablering af kvælstofvådområder til samme delopland, der tilsammen reducerer med mere end den forventede effekt i deloplandet, gives der afslag til det projekt, der opnår den laveste prioritering. Reducerer et eller flere projekter med en højere prioritering med mere end den forventede effekt i deloplandet, gives der afslag til de projekter, og projekter med lavere prioritering kan derefter opnå tilsagn, indtil den forventede effekt er opfyldt, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 5. Den i bilag 1 angivne forventede yderligere indsats i deloplandet medregnes i begrænsningen i stk. 4, hvis der fortsat vurderes at være et reduktionsbehov, der ikke er opfyldt af andre kollektive virkemidler.

Stk. 6. Begrænsningen i stk. 4 og 5, kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis det vurderes, at der fortsat er et kvælstofindsatsbehov i deloplandet. Hvis der sker en fravigelse, prioriteres projektet med den bedste omkostningseffektivitet, som ikke blev prioriteret efter stk. 4 og 5.

Stk. 7. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1, og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2-6, indtil bevillingsrammen er nået.

Prioritering af lavbundsprojekter

§ 9. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet ved etablering af projektet i form af kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter pr. år.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 4. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter en pointscore, som tildeles ud fra prioriteringskriterier i bilag 4.

Stk. 3. Hvis flere ansøgninger opnår samme antal point, jf. stk. 2, prioriteres ansøgningerne efter bedste omkostningseffektivitet.

Stk. 4. Et eller flere projekter om etablering af lavbundsprojekter må ikke overstige rammerne for den forventede effekt i et delopland, jf. bilag 2. Hvis der i samme ansøgningsrunde indkommer ansøgninger om etablering af lavbundsprojekter til samme delopland, der tilsammen reducerer med mere end den forventede effekt i deloplandet, gives der afslag til det projekt, der opnår den laveste pointscore. Reducerer et eller flere projekter med en højere pointscore med mere end den forventede effekt i deloplandet, gives der afslag til de projekter, og projekter med lavere pointscore kan derefter opnå tilsagn, indtil den forventede effekt er opfyldt, jf. dog stk. 5-7.

Stk. 5. Den i bilag 2 angivne forventede yderligere indsats i deloplandet medregnes i begrænsningen i stk. 4, hvis der fortsat vurderes at være et uudnyttet reduktionsbehov, der ikke er opfyldt af andre kollektive virkemidler.

Stk. 6. Begrænsningen i stk. 4 og 5 kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis det vurderes, at der fortsat er et kvælstofindsatsbehov i deloplandet. Hvis der sker en fravigelse, prioriteres projektet med den højeste pointscore, som ikke blev prioriteret efter stk. 4 og 5.

Stk. 7. Lavbundsprojekter i deloplande uden et kvælstofindsatsbehov, jf. bilag 2, eller hvor kvælstofindsatsbehovet vurderes at være opfyldt er undtaget prioriteringen i stk. 4-6 i forhold til kvælstofindsatsbehov.

Kapitel 4

Kriterier og forpligtelser

Kriterier for støtteberettigelse til forundersøgelser

§ 10. Tilsagn om tilskud til projekter om forundersøgelse er betinget af følgende:

- 1) Projektet om forundersøgelse af kvælstofvådområder, jf. § 3, nr. 1, er beliggende i et delopland med et kvælstofindsatsbehov, jf. bilag 1.
- 2) Projekt om forundersøgelse af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3, placeres sådan, at minimum 60 pct. af projektområdet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsgrunde med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. kort.lbst.dk/563 ”6-12 % organisk kulstof” og ”Minimum 12 % organisk kulstofindhold”, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kriteriet i stk. 1, nr. 2, kan fraviges efter en konkret vurdering, hvis det vurderes, at ansøger kan sandsynliggøre, at tørvekortet, jf. nr. 2, ikke er retvisende, eller projektet bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. bilag 5.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af kvælstofvådområder

§ 11. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af kvælstofvådområder, jf. § 3, nr. 2, er betinget af følgende:

- 1) Projektet bidrager til en reduktion af kvælstofbelastningen i et delopland, hvor der vurderes at være et kvælstofindsatsbehov, jf. § 8 og bilag 1.

- 2) Projektet vurderes at fremme en naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet vurderes ikke at føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 4) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 3, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimum omkostningerne for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 3, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med vådområdeindsatsen.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af lavbundsprojekter

§ 12. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 4, er betinget af følgende:

- 1) Minimum 60 pct. af projektområdet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsjorder med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. dog stk. 3.
- 2) Projektet vurderes at fremme naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet vurderes ikke at føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 4) Projektet bidrager til at fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder.
- 5) Projektet skal være omkostningseffektivt, jf. bilag 3, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimum omkostningerne for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 3, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med lavbundsprojekter.

Stk. 3. Kriterierne i stk. 1, nr. 1, kan fraviges efter en konkret faglig vurdering eller hvis projektet er beliggende i tilknytning til et Natura 2000-område, hvor projektet bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. bilag 5.

Forpligtelser

§ 13. Tilsagnshaver er i tilsagnsperioden forpligtet til følgende:

- 1) Gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet.
- 2) Afslutte projektet senest den dato, der er anført i tilsagnet, dog senest 2 år fra datoen for tilsagn for projekter om forundersøgelser, og senest 4 år fra datoen for tilsagn for projekter om etablering, jf. dog § 23.
- 3) Sikre opnåelse af de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, jf. § 25, stk. 3, nr. 6.
- 4) Sende udbetalingsanmodning rettidigt, jf. § 25, stk. 4.
- 5) Have et særskilt regnskabssystem eller en regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til projektet.
- 6) Sikre, at der ved etablering af et kvælstofvådområdeprojekt eller lavbundsprojekt tinglyses en servitut, jf. § 17, på samtlige ejendomme inden for det endelige projektområde inden datoen for slutudbetaling.

Stk. 2. Der kan fastsættes yderligere forpligtelser i tilsagnet, herunder at forundersøgelser skal belyse forholdet til tidligere gennemførte projekter i tilknytning til projektområdet, at data fra tidligere forundersøgelser i tilknytning til projektområdet skal genbruges så vidt muligt, og at servitutter for projektområdet skal indeholde yderligere bestemmelser, herunder om afvandingsforholdene og vedligeholdelse af anlæg, end anført i § 17.

Stk. 3. For projekter om forundersøgelser er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at udarbejde en teknisk forundersøgelse og en ejendomsmæssig forundersøgelse, der skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 7, stk. 1, nr. 3 og 4.

Stk. 4. Der kan dispenseres fra forpligtelsen til at udarbejde en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 3, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet.

Stk. 5. Tilsagnshaver skal inden påbegyndelse af etableringen af et kvælstofvådområdeprojekt eller etableringen af et lavbundsprojekt indsende 2 direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., hvis tilbuddene ikke er indsendt sammen med ansøgning om tilsagn om tilskud, jf. § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 6. For projekter om etableringer er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at gennemføre projektet i overensstemmelse med den projektbeskrivelse, som er vedlagt ansøgningen, jf. § 7, stk. 1, nr. 3, litra a, jf. dog § 20.

§ 14. Ved etablering af vand- og klimaprojekter er tilsagnshaver forpligtet til at opsætte varige skilte eller tavler, hvis de samlede offentlige udgifter overstiger 3.600.000 kr. Skiltene eller tavlerne skal

- 1) opsættes på et sted, som er tydeligt synligt for offentligheden,
- 2) være læsbare,
- 3) være vind- og vejrbestandige,
- 4) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 5) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 6) vise EU-logoet, jf. bilag 6.

Stk. 2. Ved forundersøgelse og etablering af vand- og klimaprojekter er tilsagnshaver forpligtet til at skilte, hvis tilsagnshaver har et officielt websted eller en officiel profil på en social medieplatform ved at

- 1) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 2) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 3) vise EU-logoet, jf. bilag 6.

Stk. 3. Ved forundersøgelse og etablering af vand- og klimaprojekter, hvor projektet omfatter dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af projektet, og som er beregnet til offentligheden eller deltagerne, er tilsagnshaver forpligtet til at skilte på materialet ved at

- 1) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 2) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 3) vise EU-logoet, jf. bilag 6.

Stk. 4. Skiltning efter stk. 1 skal ske, så snart projektet fysisk påbegyndes, dog tidligst den 1. juli 2025, og indtil datoen for slutudbetaling. Skiltning efter stk. 2 og 3 skal ske senest den 1. juli 2025 og indtil datoen for slutudbetaling.

Stk. 5. Hvis de samlede offentlige udgifter ikke overstiger den i stk. 7 anførte beløbsgrænse på datoen for modtagelse af tilsagn om tilskud, skal der skiltes, så snart tilsagnsbeløbet forhøjes, jf. § 20, og beløbsgrænsen nås og indtil datoen for slutudbetaling.

§ 15. Tilsagnshaver skal forud for ansøgning om udbetaling for så vidt angår etablering af kvælstofvådområdeprojekter eller lavbundsprojekter indsende en slutredegørelse.

Stk. 2. Slutredegørelsen skal indeholde følgende:

- 1) Redegørelse for det afsluttede projekt.
- 2) Beskrivelse af de udførte anlægsarbejder.
- 3) Beskrivelse af eventuelle afvigelser i forhold til tilsagn og begrundelse herfor.
- 4) Før- og efterbilleder af projektområdet.
- 5) Oversigtskort indeholdende:
 - a) Den endelige projektafgrænsning.
 - b) Nye- og reetablerede vandløbsstrækninger.
 - c) Arealer, der periodevist oversvømmes samt arealer, der anvendes til overrisling.

- d) Etablerede søer.
- e) Markering af hvor anlægsarbejderne er gennemført.
- f) Markering af hvor afværgeforanstaltningerne er gennemført.
- g) Markering af hvor før- og efterbilleder er taget, jf. nr. 4.

Stk. 3. Det vurderes på baggrund af slutredegørelsen, hvorvidt kvælstofvådområdeprojektet eller lavbundsprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen, jf. § 13, stk. 6, og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, der var gældende på tilsagnstidspunktet, jf. §§ 11 og 12.

Stk. 4. Hvis det vurderes, at der ikke er overensstemmelse mellem projektbeskrivelsen, jf. § 13, stk. 6, og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, jf. §§ 11-12, og det gennemførte projekt, skal tilsagnshaver indsende en ny slutredegørelse, når uoverensstemmelsen er afhjulpet.

§ 16. Tilsagnshaver er endvidere forpligtet til følgende, når projektet er afsluttet:

- 1) Holde udbetalingsanmodningen med tilhørende regnskabsbilag tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder, regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud.
- 2) Holde dokumentation for, at lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og udbudsloven er overholdt, tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for udbetaling af tilskud, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af disse regler.
- 3) Sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til projektarealet og det fysiske og digitale projektmateriale i forbindelse med kontrol.

Kapitel 5

Tinglysning

§ 17. Der skal ved etablering af vand- og klimaprojekter tinglyses en servitut om kvælstofvådområdeprojekter og om lavbundsprojekter på samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet. I servitutterne skal styrelsen være anført som påtaleberettiget.

Stk. 2. Servitutten skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) For projektet gælder, at arealer permanent skal henligge som vådområde eller lavbundsområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet, og det kan anvendes til vedvarende energi i et omfang, der er foreneligt med projektets effekter.
- 2) Arealerne må ikke omlægges.
- 3) Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.
- 4) Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.
- 5) Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.
- 6) Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller energi-, lav- eller stævningskov.
- 7) Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion og til dyrkning af energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer. Dette er dog ikke til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slæt, rørsæk, høst af biomasse eller lignende.
- 8) Der må ikke tilskudsfodres på arealerne. Tilskudsfodring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoder.
- 9) Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.
- 10) Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.
- 11) Der skal være den adgang til projektområdet, der er nødvendig for at kunne opfylde bestemmelser vedrørende vedligeholdelse af anlæg, jf. § 13, stk. 2.

- 12) Den, som styrelsen bemyndiger dertil, skal have adgang til arealer i projektområdet i forbindelse med målinger af effekten af projektet på vandmiljøet, naturen og klimaet, herunder til at tage jord- og vandprøver.

Kapitel 6

Tilskudsberettigede udgifter

§ 18. Der kan opnås tilskud til projektudgifter til projekter, som er nødvendige for og direkte relaterede til projektet. Det kan være udgifter til følgende:

- 1) Den direkte lønudgift til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, tillagt 15 pct. overhead, jf. dog stk. 3-5.
- 2) Undersøgelser.
- 3) Information og møder.
- 4) Konsulenter, dog højest á en timepris på 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.

Stk. 2. Ved etablering af kvælstofvådområdeprojekter eller lavbundsprojekter kan der endvidere opnås tilskud til følgende udgifter:

- 1) Køb af varer og tjenesteydelser, herunder entreprenørydelser.
- 2) Anlægsarbejde.
- 3) Tinglysning af servitut om et kvælstofvådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 17.

Stk. 3. Udgifter til løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, er tilskudsberettigede, hvis opgaverne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber, og udgifterne kan dokumenteres.

Stk. 4. Der ydes tilskud til lønudgifter, jf. stk. 1, nr. 1, efter følgende maksimale timepriser:

- 1) Til almindelig ledelsesarbejde samt projektledelse: 590 kr.
- 2) Til arbejde, der forudsætter viden på højt niveau inden for inden for naturvidenskab, ingeniør, økonomi, administration, jura, samfundsvidenskab: 430 kr.
- 3) Til arbejde, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2: 290 kr.

Stk. 5. I særlige tilfælde kan lønudgifter, jf. stk. 4, nr. 1, omfatte arbejde, der forudsætter særlig erfaring og relevant specialviden på højeste niveau inden for et fagområde, som skal tilgodeses i projektet, og som ikke er almindeligt ledelsesarbejde eller projektledelse.

Stk. 6. Der kan godkendes andre projektudgifter end de i stk. 1 og 2 anførte som tilskudsberettigede, hvis disse er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Stk. 7. For udgifter over 50.000 kr. ydes tilskuddet alene til det billigste tilbud på baggrund af to direkte sammenlignelige tilbud, jf. § 6, stk. 1, nr. 3 og § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 8. Der ydes tilskud på 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter.

§ 19. Der kan ikke opnås tilskud til følgende projektudgifter:

- 1) Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
- 2) Udgifter, hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed.
- 3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.
- 4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.
- 5) Udgifter til reparation af udstyr.
- 6) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver, jf. artikel 69, stk. 3, litra c, i forordning nr. 1303/2013.
- 7) Finansierings- og pengeinstitutomkostninger, jf. artikel 69, stk. 3, litra a, i forordning nr. 1303/2013.
- 8) Advokat- og revisionsomkostninger.
- 9) Udgifter i form af naturalydelser, som omhandlet i artikel 69, i forordning nr. 1303/2013.

- 10) Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver eller en ejer eller forpagter af arealer i projektområdet er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
- 11) Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt, inden den 1. januar 2023.
- 12) Udgifter til simple genanskaffelser.
- 13) Almindelige driftsomkostninger.
- 14) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
- 15) Udgifter til forskning, overvågning og teknologisk udvikling.
- 16) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
- 17) Udgifter til aktiviteter vedrørende anlægsarbejder på arealer der anvendes som brandbælter.
- 18) Udgifter til rekreative formål, herunder stier og udkigstårne.
- 19) Udgifter til køb af rettigheder til landbrugsproduktion.
- 20) Udgifter til køb af betalingsrettigheder.
- 21) Køb af jord for et beløb, der overstiger 10 pct. af de samlede støtteberettigede udgifter til den pågældende operation, med undtagelse af køb af jord med henblik på miljøbevarelse og bevaring af kulstofrig jordbund eller jord købt af unge landbrugere ved hjælp af finansielle instrumenter. I forbindelse med finansielle instrumenter gælder det loft for støtteberettigede offentlige udgifter, der betales til slutmodtageren, eller i forbindelse med garantier for det underliggende lånebeløb.
- 22) Udgifter til køb af dyr, etårige planter og udplantning heraf til andre formål end
 - a) at genoprette land- eller skovbrugspotentialet efter en naturkatastrofe, ugunstige vejrforhold eller en katastrofal hændelse,
 - b) at beskytte husdyr mod store rovdyr eller anvendelse i skovbrug i stedet for maskiner,
 - c) at opdrætte udryddelsestruede racer som defineret i artikel 2, nr. 24, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1012 i henhold til de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 70, eller
 - d) at bevare plantesorter, der er truet af genetisk erosion, i henhold til de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 70.

Kapitel 7

Ændring af projektet og overdragelse af tilsagn

§ 20. Der kan godkendes ændringer af et projekt, herunder også ændringer af oplysninger om den reserverede økonomiske ramme til lodsejerkompensation og forlængelse af projektperioden, hvis projektet i sin ændrede form ville være blevet prioriteret, jf. §§ 8 og 9 og projektet fortsat opfylder kriterierne, jf. §§ 10-12. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

Stk. 2. Oplysning om reservationen af de økonomiske rammer til køb af projektjord, jordfordeling eller tilsagn om tilskud til fastholdelse kan ændres ved en omfordeling mellem disse.

Stk. 3. Ubrugte midler inden for tilsagnsbudgettet i tilsagn om tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og lavbundsprojekter kan i forbindelse med en ændring af projektet søges flyttet til de økonomiske rammer til lodsejerkompensation, som er reserveret til jordkøb, jordfordeling og tilsagn om tilskud til en arealbaseret tilskudsordning for vand- og klimaprojekter.

Stk. 4. Tilsagnshaver kan forhøje en eller flere tilskudsberettigede udgifter, hvis det ligger inden for det samlede tilsagnsbeløb ved en omfordeling mellem de tilskudsberettigede udgifter, hvor en anden udgift reduceres. En forhøjelse af en tilskudsberettiget udgift på mere end 10 pct. skal dog godkendes af styrelsen, jf. stk. 7.

Stk. 5. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af et projekt, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Tilsagnsbeløbet til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og til etablering af lavbundsprojekter kan forhøjes i ganske særlige tilfælde i forbindelse med ændring af projektet.

Stk. 7. Ændring af et projekt kan iværksættes af tilsagnshaver for egen regning og risiko inden ansøgning til og godkendelse af styrelsen.

§ 21. Anmodning om ændringer af projekter skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Beskrivelse af ændringen.
- 3) Beskrivelse af hvad ændringen betyder for projektet, herunder projektets kvælstof, fosfor og CO2 effekter.
- 4) Ved ændring af projektgrænser indtegnes ændringen i IMK, og der medsendes kort over ændringerne.
- 5) Opdaterede effektberegninger.

Stk. 2. Anmodning om ændring af budgettet skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Et nyt budget.
- 3) Nye tilbud, hvis budgetændringen omfatter indkøb af varer eller ydelser med en pris over 50.000 kr.

Stk. 3. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal vedlægges følgende:

- 1) Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket.
- 2) Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes.
- 3) Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.
- 4) Tidsplan for gennemførelse af projektet.

Stk. 4. Styrelsen kan af egen drift forlænge projektperioden, hvis der fortsat gennemføres en jordfordeling eller hvis en indsendt slutredegørelse endnu ikke er vurderet.

§ 22. Anmodning om ændring skal indgives til styrelsen, som vurderer om betingelserne i § 21 er opfyldt, og om kriterierne for etableringsprojekter, jf. §§ 11 og 12, fortsat er opfyldt efter den anmodede ændring af projektet. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

§ 23. Anmodning om ændring af et projekt skal være modtaget senest 2 måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 21, stk. 4.

Stk. 2. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal være modtaget senest 10 dage før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 21, stk. 4.

§ 24. Det kan efter anmodning tillades, at tilsagn om tilskud overdrages til en kommune eller til Naturstyrelsen.

Stk. 2. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Kapitel 8

Udbetaling af tilskud

§ 25. Udbetaling af tilskud sker på baggrund af tilsagnshavers opgørelse over betalte og dokumenterede tilskudsberettigede udgifter.

Stk. 2. Anmodning om udbetaling af tilskud til forundersøgelsesprojekter skal indeholde:

- 1) Udbetalingsskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Alle udgiftsbilag.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) En teknisk og en ejendomsmæssig forundersøgelsesrapport, jf. dog stk. 7.
- 6) Dokumentation for korrekt udført skiltning på officielt websted og officiel profil på social medieplatform, jf. § 14, stk. 2. Som dokumentation angives adressen på webstedet samt brugernavn til den sociale medieprofil, og der sendes daterede skærbilleder af webstedet og den sociale medieprofil, der viser skiltningen inklusive dato.

- 7) Dokumentation for korrekt udført skiltning på dokumenter og kommunikationsmateriale, jf. § 14, stk. 3. Som dokumentation indsendes selve publikationen i elektronisk form, et dateret foto eller scan af publikationen inklusive dato, eller angivelsen af adressen på webstedet, hvor publikationen ligger.

Stk. 3. Anmodning om udbetaling af tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og lavbundsprojekter skal vedlægges:

- 1) Udbetalingsskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Dokumentation for korrekt udført fysisk skiltning, jf. § 14, stk. 1. Som dokumentation indsendes to fotos inklusive dato, der viser henholdsvis skiltene eller tavlerne og deres placering.
- 3) Dokumentation for korrekt udført skiltning på officielt websted og officiel profil på social medieplatform, jf. § 14, stk. 2. Som dokumentation angives adressen på webstedet samt brugernavn til den sociale medieprofil, og der sendes daterede skærbilleder af webstedet og den sociale medieprofil, der viser skiltningen inklusive dato.
- 4) Dokumentation for korrekt udført skiltning på dokumenter og kommunikationsmateriale, jf. § 14, stk. 3. Som dokumentation indsendes selve publikationen i elektronisk form, et dateret foto eller scan af publikationen inklusive dato, eller angivelsen af adressen på webstedet, hvor publikationen ligger.
- 5) Alle udgiftsbilag.
- 6) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 7) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 8) De nødvendige tilladelser til projektet fra offentlige myndigheder.
- 9) Dokumentation for tinglysning af projektområdet.
- 10) En slutrapport hvori der oplyses om etableringsprojektets faktiske resultater.
- 11) Slutredegangen.

Stk. 4. Anmodning om udbetaling skal være modtaget senest 6 måneder efter den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. Fristen kan efter en konkret vurdering fraviges i særlige tilfælde.

Stk. 5. Alle udgifter skal være afholdt og betalt af tilsagnshaver senest på tidspunktet, hvor udbetalingsanmodningen indgives.

Stk. 6. Den endelige slutredegang, som styrelsen har godkendt, anvendes i forbindelse med godkendelse af de tilskudsberettigede udgifter anført i udbetalingsanmodningen, jf. § 13, stk. 1, nr. 4.

Stk. 7. Stk. 2, nr. 5, om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelsesrapport, fraviges, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet, jf. § 7, stk. 3.

§ 26. Tilskuddet overføres til tilsagnshavers NemKonto, medmindre tilsagnshaver har anvist en anden konto, hvortil udbetalingen skal ske. Tilskuddet udbetales i én samlet udbetaling.

Kapitel 9

Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

§ 27. Der træffes afgørelse om bortfald af tilsagn, hvis

- 1) tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) tilsagnshaver tilsidesætter sine pligter efter §§ 8, 15, stk. 1 og 2, 16, stk. 1, i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., eller
- 3) et eller flere kriterier for støtteberettigelse i §§ 10-12 ikke er overholdt.

Nedsættelse af tilskud ved overtrædelse af forpligtelser

§ 28. Ved manglende opfyldelse af en forpligtelse, jf. § 13, stk. 1, nr. 1, 2, 3, 5 og 6, og stk. 2-6, § 15 og § 16, kan der træffes afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Hvis tilskuddet nedsættes helt, træffes der samtidig afgørelse om, at tilsagnet bortfalder.

§ 29. Ved manglende opfyldelse af forpligtelsen om udbetalingen, jf. § 13, stk. 1, nr. 4, nedsættes udbetalingen med 1 pct. pr. kalenderdag ved for sent modtaget anmodning om udbetaling, jf. § 25, stk. 4, til og med den 20. kalenderdag.

Stk. 2. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af udbetalingen og bortfald af tilsagn.

§ 30. Der træffes efter en konkret vurdering afgørelse om en forholdsmæssig nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, der skulle have været i udbud, hvis reglerne i udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke er overholdt.

Stk. 2. Tilskuddet nedsættes, hvis der konstateres manglende overholdelse af skiltning, jf. § 14. Nedsættelsen udgør 1. pct. af tilskudsbeløbet, dog maksimalt 50.000 kr.

Kapitel 10

Obligatorisk digital kommunikation

§ 31. Afgørelser sendes via Tast selv.

Stk. 2. Ansøgninger om tilsagn om tilskud, jf. §§ 6 og 7, projektændringer, jf. § 22, projektoverdragelser i projektperioden, jf. § 24, og udbetalinger, jf. § 25, skal indgives via Tast selv. Bilag hertil skal dog indgives via e-mail til vkp@sgav.dk eller via Digital Post.

Stk. 3. Partshøringer efter forvaltningslovens § 19 sendes til parten via Tast selv.

Kapitel 11

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 32. Bekendtgørelsen træder i kraft den 5. maj 2025.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1174 af 20. september 2023 om tilskud til Vand- og klimaprojekter 2023 ophæves.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, den 2. maj 2025

LARS GREGERSEN

/ Asger Petersen

Bilag 1**Kvælstofindsatsbehov for kvælstofvådområder, jf. § 8, stk. 4 og 5, § 10, stk. 1, nr. 1 og § 11, stk. 1, nr. 1**

Hovedfarvandsområde	Kystvand - delopland	Forventet effekt (tons N/år)	Forventet yderligere ind- sats (tons N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	-	-
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb	29,9	16,9
1 Nordsøen	120 Knudedyb	105,7	350,4
1 Nordsøen	121 Grådyb	59,9	280,9
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd	-	-
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	160,5	458,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Fel- sted Kog	49,6	176,2
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mel- lem	9	15,3
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre	7,3	48,1
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord	-	-
2 Skagerrak	221 Skagerrak	-	-

3 Kattegat	225 Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bredning	7,5	41,3
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt	-	-
3 Kattegat	234 Løgstør Bredning	-	-
3 Kattegat	236 Thisted Bredning	16	145,4
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord	25,4	241,6
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	43,5	219,2
3 Kattegat	238 Halkær Bredning	8,8	68
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak	-	-
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	1,4	58,3

3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre	-	-
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt	-	-
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	73,7	-
3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre	8,6	-
3 Kattegat	138 Hevring Bugt	-	-
3 Kattegat	139 Anholt	-	-
3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	-	-
3 Kattegat	165 Isefjord, indre	17,1	53,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre	2,1	4,1
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre	4,2	16,9
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre	10,5	15,3
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland	5,7	6,8
4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	28,5	46,5
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	0,2	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	1,1	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	3,1	-
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre	5,4	35,6

4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre	1,7	-
4 Nordlige Bælthav	59 Nærá Strand	4,7	15,9
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand	10,2	105,2
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre	1,5	-
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand	0	-
4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord	0,4	-
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav	8	-
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	1,1	4,1
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre	1,9	5,4
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt	3,5	9,1
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	2	80,9
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre	0,2	9
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord	0,1	16
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen	0,1	8,6
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	1,1	23
5 Lillebælt	108 Avnø Vig	0,7	10,5
5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord	1	29,5
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor	0,6	27,3
5 Lillebælt	74 Bredningen	0,3	18,4
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen	1,7	28,6
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	0,7	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre	-	-

5 Lillebælt	110 Nybøl Nor	-	-
5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord	1	-
5 Lillebælt	104 Als Sund	0,3	-
5 Lillebælt	103 Als Fjord	0,8	-
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord	0,3	-
5 Lillebælt	101 Genner Bugt	0,7	-
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt	0,5	-
5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd	-	-
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	0,5	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	9,5	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	-	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord	0	-
6 Storebælt	96 Storebælt, NV	0,8	-
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	2	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord	-	-
6 Storebælt	89 Lunkebugten	-	-
6 Storebælt	90 Langelandssund	-	-
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	0,4	1,2
6 Storebælt	72 Kløven	0,3	0,9
6 Storebælt	212 Faaborg Fjord	0	0,6
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav	1,4	11,3
6 Storebælt	16 Korsør Nor	-	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor	-	-
6 Storebælt	17 Basnæs Nor	1,3	-
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor	-	-
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord	4,2	-
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord	-	-
6 Storebælt	37 Avnø Fjord	-	-
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del	-	-

6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	-	-
6 Storebælt	38 Guldborgsund	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	1	-
7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	8,2	-
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen	2,9	59,6
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt	-	-
8 Øresund	6 Nordlige Øresund	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	0	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt	-	-
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	0,4	-
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	-	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	0,6	181,3
Sum		763	3.000

Kvælstofindsatsbehov for lavbundsprojekter, jf. § 9, stk. 4-7

Hovedfarvandsområde	Kystvand - delopland	Forventet effekt (tons N/år)	Forventet yderligere ind- sats (tons N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	-	-
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb	1,5	16,9
1 Nordsøen	120 Knudedyb	7	350,4
1 Nordsøen	121 Grådyb	7	280,9
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd	-	-
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	14,2	458,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Fel- sted Kog	4,5	176,2
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mel- lem	0,4	15,3
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre	0,9	48,1
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord	-	-
2 Skagerrak	221 Skagerrak	-	-

3 Kattegat	225 Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bredning	1,6	41,3
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt	-	-
3 Kattegat	234 Løgstør Bredning	-	-
3 Kattegat	236 Thisted Bredning	1,4	145,4
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord	6,5	241,6
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	8,2	219,2
3 Kattegat	238 Halkær Bredning	2	68
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak	-	-
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	0,7	58,3

3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre	-	-
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt	-	-
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	7,7	-
3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre	0,1	-
3 Kattegat	138 Hevring Bugt	-	-
3 Kattegat	139 Anholt	-	-
3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	-	-
3 Kattegat	165 Isefjord, indre	1,9	53,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre	0,1	4,1
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre	0,7	16,9
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre	1,6	15,3
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland	0,7	6,8

4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	5,2	46,5
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	0	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	0	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	0,4	-
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre	0,5	35,6
4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre	0	-
4 Nordlige Bælthav	59 Nærrå Strand	0,2	15,9
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand	1,7	105,2
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre	0	-
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand	0	-

4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord	-	-
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav	0,5	-
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	0,8	4,1
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre	0,3	5,4
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt	0,4	9,1
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	0,7	80,9
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre	0,1	9
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord	0,1	16
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen	0	8,6
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	0,2	23
5 Lillebælt	108 Avnø Vig	0,1	10,5

5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord	0,2	29,5
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor	0,2	27,3
5 Lillebælt	74 Bredningen	0,3	18,4
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen	0,5	28,6
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	0,1	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre	-	-
5 Lillebælt	110 Nybøl Nor	-	-
5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	104 Als Sund	0	-
5 Lillebælt	103 Als Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	101 Genner Bugt	0,3	-
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt	0,4	-

5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd	-	-
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	0	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	3,3	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	0	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord	0	-
6 Storebælt	96 Storebælt, NV	0,1	-
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	0,4	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord	-	-
6 Storebælt	89 Lunkebugten	-	-
6 Storebælt	90 Langelandssund	-	-
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	0	1,2
6 Storebælt	72 Kløven	0,1	0,9

6 Storebælt	212 Faaborg Fjord	0	0,6
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav	0,6	11,3
6 Storebælt	16 Korsør Nor	-	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor	-	-
6 Storebælt	17 Basnæs Nor	0	-
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor	-	-
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord	1,7	-
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord	-	-
6 Storebælt	37 Avnø Fjord	-	-
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del	-	-
6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	-	-
6 Storebælt	38 Guldborgsund	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	0,2	-

7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	0,1	-
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen	0,8	59,6
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt	-	-
8 Øresund	6 Nordlige Øresund	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	-	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt	-	-
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	0,2	-
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	-	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	0,3	181,3
Sum		90	3.000

Maksimum omkostninger for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. § 11, stk. 1, nr. 4 og stk. 2 samt § 12, stk. 1, nr. 5 og stk. 2

Kvælstofvådområder

Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof for kvælstofvådområder:

– Etablering: 5.100 kr. pr. kg kvælstof

Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof svarer til 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (1.700 kr. pr. kg kvælstof) for kvælstofvådområder.

Lavbundsprojekter

Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter for lavbundsprojekter:

– Etablering: 20.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter

Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter svarer til 4 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (5.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter) for lavbundsprojekter.

Prioriteringskriterier for lavbundsprojekter, jf. § 9, stk. 2

	POINT			Vægtning	Total
Prioriteringskriterium	0	1	2		
1. Omkostningseffektivitet. Kr. pr. ton CO ₂ -ækv.	> 20.000	20.000 - 10.000	< 10.000		
POINT				40 pct.	
2. Arealeffektivitet for N-reduktion. ¹⁾ Reduceret kvælstofudledning i kg N pr. ha.	0	> 0 til < 30	≥ 30		
POINT				35 pct.	
3. Nærhed til kortlagte habitatnaturtyper eller artslevesteder (Natura 2000-udpegningsgrundlag).	> 300 meters afstand	100 - 300 meters afstand	< 100 meters afstand		
POINT				25 pct.	
SAMLET POINTSUM					

- ¹⁾ Point skala for projektets N-arealeffektivitet:
 0 = ingen N-effekt, ingen kvælstofindsatsbehov eller kvælstofindsatsbehov indfriet
 1 = N-effekt større end nul og mindre end 30 kg N pr. ha
 2 = N-effekt mindst 30 kg N pr. ha

Bilag 5

Liste over Natura 2000-områder, hvor lavbundsindsatsen kan bidrage til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. § 10, stk. 2 og § 12, stk. 3

Natura 2000-område nr. ¹⁾	Navn
3	Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose
8	Åsted Ådal, Bangsbo ådal og omkringliggende overdrev
12	Store Vildmose
14	Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord
15	Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal
16	Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg
17	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
18	Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø
21	Ejstrup Klit, Egvands Bakker og Lien med Underlien
24	Hanstholm Reservat, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø
27	Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø
28	Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø
30	Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal
32	Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge
33	Tjele Langsø og Vinge Møllebæk
35	Hald Ege, Stanghede og Dollerup Bakker
37	Rosborg Sø
38	Bredsgård Sø
39	Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal
40	Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder
41	Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø
47	Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov
48	Stubbe Sø
49	Gudenå og Gjærn Bakker
52	Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå
53	Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov
59	Kysing Fjord
64	Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede
65	Nissum Fjord
66	Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord
67	Borris Hede
68	Skjern Å
69	Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen
72	Husby Sø og Nørresø
75	Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage
76	Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnest Krat og Holtum Ådal øvre del
77	Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær

78	Skove langs nordsiden af Vejle Fjord
81	Øvre Grejs Ådal
84	Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage
85	Hedeområder ved Store Råbjerg
86	Vejen Mose
87	Nørrebæk ved Tvilho
88	Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde
89	Vadehavet
90	Sneum Å og Holsted Å
91	Kongeå
92	Pamhule Skov og Stevning Dam
93	Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov
95	Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark
97	Frøslev Mose
98	Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose
99	Kongens Mose og Draved Skov
100	Sølsted Mose
103	Kogsbøl og Skast Mose
108	Æbelø, havet syd for og Nærå
112	Lillebælt
113	Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose
114	Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å
120	Skove og søer syd for Brahetrolleborg
121	Arreskov Sø
127	Sydfynske Øhav
130	Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov
131	Gurre Sø
133	Gribskov, Esrum Sø, Esrum Å og Skævret Skov
134	Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose
135	Tisvilde Hegn og Melby Overdrev
136	Roskilde Fjord og Jægerpris Nordskov
139	Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov
140	Vasby Mose og Sengeløse Mose
146	Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølille Sø
148	Køge Å
149	Tryggevælde Ådal
150	Gammel Havdrup Mose
151	Ramsø Mose
154	Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke
155	Udby Vig
156	Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å
157	Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken
163	Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose

168	Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund
173	Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand
175	Horreby Lyng og Listrup Lyng
177	Maribosøerne
183	Busemarke Mose og Råby Sø
186	Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne
222	Villestrup Ådal
223	Kastbjerg Ådal
224	Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage
226	Svanemose
227	Mols Bjerge med kystvande
228	Stenholt Skov og Stenholt Mose
232	Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose
233	Brabrand Sø med omgivelser
238	Egtved Ådal
253	Stensbæk Plantage og Heder
261	Freerslev hegn

- ¹⁾ Disse områder er udpeget i henhold til bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

Bilag 6

Anvendelse af og tekniske karakteristika for Unionens logo (»logoet«), jf. § 14, stk. 1, nr. 6, § 14, stk. 2, nr. 3 og § 14, stk. 3, nr. 3.

1. Logoet skal være tydeligt afbildet på alt kommunikationsmateriale, (såsom tryksager, digitale publikationer, websteder og disses versioner for mobile enheder) vedrørende gennemførelsen af en operation, som er rettet til almenheden eller til deltagerne.
2. Teksten »finansieret af Den Europæiske Union« eller »Medfinansieret af Den Europæiske Union« skal være skrevet fuldt ud og anbragt ved siden af logoet.
3. Den skrifttype, der skal anvendes i forbindelse med logoet, kan være en af følgende: Arial, Auto, Calibri, Garamond, Trebuchet, Tahoma, Verdana eller Ubuntu. Der må ikke anvendes kursiv, understregede varianter eller andre skrifttypevarianter.
4. Tekstens placering i forhold til logoet må ikke berøre logoet på nogen måde.
5. Den anvendte skriftstørrelse skal være proportional med logoets størrelse.
6. Skriftens farve skal være »reflex blue«, sort eller hvid, afhængigt af baggrunden.
7. Logoet må ikke ændres eller kombineres med andre grafiske elementer eller tekster. Hvis der vises andre symboler ud over logoet, skal logoet have mindst samme størrelse målt i højde eller bredde som det største af de øvrige symboler. Der må ikke afbildes nogen andre former for visuel identitet eller symboler end logoet til at illustrere støtten fra Unionen.
8. Hvis der gennemføres flere operationer på samme sted med støtte fra samme eller forskellige finansieringsinstrumenter, eller hvis der ydes supplerende finansiering til samme operation på et senere tidspunkt, vises der mindst ét skilt eller én tavle.
9. Grafiske standarder for gengivelse af logoet og definition af standardfarverne:

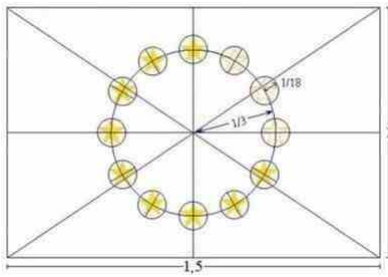
A) SYMBOLBESKRIVELSE

Med en blå himmel som baggrund danner 12 gyldne stjerner en cirkel, der symboliserer foreningen af Europas folk. Der er altid 12 stjerner, idet tallet 12 er symbol på fuldkommenhed og enhed.

B) HERALDISK BESKRIVELSE

På azurblå bund en cirkel bestående af 12 gyldne femtakkede stjerner, hvis spidser ikke rører hinanden.

C) GEOMETRISK BESKRIVELSE

Logoet består af et rektangulært blå flag, hvis længde er halvanden gang dets bredde. Tolv gyldne stjerner er placeret med lige stor indbyrdes afstand på omkredsen af en usynlig cirkel, hvis centrum befinder sig i skæringspunktet for rektanglets diagonaler. Cirkelns radius er lig med en tredjedel af flagets højde. Hver af stjernerne har fem spidser, som er beliggende på periferien af en usynlig cirkel, hvis radius er lig med en attendedel af flagets højde. Alle stjerner er opretstående, dvs. med én spids pegende opad og to spidser på samme linje vinkelret på flagets sidekant. Cirklen er anbragt, så stjernernes placering svarer til timetallene på en urskive. Antallet af stjerner er uforanderligt.

D) STANDARDFARVER

Logoets farver er følgende: Rektanglets bund: PANTONE REFLEX BLUE Stjernerne: PANTONE YELLOW.

E) FIRFARVETRYK

Ved firfarvetryk fås de to standardfarver ved at anvende farverne fra firfarveserien.

PANTONE YELLOW fås med 100 % »Process Yellow«.

PANTONE REFLEX BLUE fås ved at blande 100 % »Process Cyan« og 80 % »Process Magenta«.

INTERNET

PANTONE REFLEX BLUE svarer i web-paletten til farve RGB: 0/51/153 (hexadecimal: 003399), og PANTONE YELLOW svarer i web-paletten til farve RGB: 255/204/0 (hexadecimal: FFCC00).

GENGIVELSE I ÉN FARVE

Hvis man kun disponerer over farven sort, kan rektanglet omgives med en sort streg, og stjernerne indsættes i sort på hvid bund.

Hvis blå (dvs. Reflex Blue) er den eneste disponible farve, skal den anvendes 100 % med stjernerne i hvid negativ.

GENGIVELSE PÅ FARVEBUND

Kan farvebund ikke undgås, skal rektanglet omgives med en hvid ramme af en tykkelse på 1/25 af rektanglets højde.

Principperne for tredjemands brug af logoet er fastsat i den administrative aftale med Europarådet om tredjemands brug af det europæiske logo (EUT C 271 af 8.9.2012, s. 5).